

פרוטוקול מס' 119

מישיבת ועדת הכספים
שהתקיימה ביום ד', ו' באלול תשי"ב
27.8.52, בשעה 17.15.

בן-חלים:

- י. גנרי - יו"ר
- ק. לוז
- ז. רוקח
- א. ציזלינג
- ז. סוזאין
- ש. דיין
- ח. לנדאו
- ט. סנה
- ש. פורדר
- ש. לביא
- א. הרצפלד
- י. אפרתי
- ח. אריאב

כוננים:

- מר זגלי - מטעם האוצר
- מר בזק - מזכיר הוועדה

- מר חופי - משרד התחבורה
- מר דורון - "

חבר הכנסת ש. וילנר
ש. לביא

(א) תשובות לשאלות.

הגב-הירוק: (ב) חוק תקציב הפיתוח לשנת הכספים 1952/53, תשי"ב.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גנרי:

אבקש תחילה מאת המהנדס מר דורון להשיב על השאלות הטכניות וההנדסיות אשר נפלו בחלקו.

מר דורון: לשאלת חבר הכנסת דיין אחי תמתיים בניית הרכבת

לבאר שבע - קשה לענות. התקציב של 2 מיליון לירות אשר נכלל פה הוא רק לעבודות עפר ויישור. אין בדיקות עדיין חומש. מטילה ואם שאלה זו תיפתר ועם זאת יינתנו יתר ההקלות שדדשונו יש סיכויים לגמור את העבודה עד סוף שנת 1953. אשר לרכבת הצפונית של תל-אביב-חדרה אנו מניחים שבנייתה תגמר עד סוף שנה זו.

חבר הכנסת דיין שאל כמד-כן אם ימשיכו את בניית הרכבת לבאר-שבע עד למחצית. - אמנם הסלצת הוועדה היתה להמשיך את קו הרכבת עד לקרדוב וסם לאסוף את האשלג מסדום על-ידי מסילת-לכלים או במכוונות אבל לא התקבלה על כך כל החלטה. סנהל הפיתוח כבר גייס אותנו לגשת למדידה והוא מצדו רוצה למצוא את התקציב לכך מתוך תקציבי מחצית ישראל.

י. רוקח: עבודות עפר ויישור יעלו 2 מיליון לירות, נשאלת השאלה בכמה יעלה היתר?

ז.י.

מר דורון:

4,700,000 ל"י, תשלום כל תכנים ממשנת לצאר-שבע.

זה מחיר זול באופן יחסי כי זה נעשה על הסוללה הישנה אשר להטשן הקו עד יקרנוב - לפי המלצת הוועדה - הקו לא הונח משום שאין לזה תקציב. זה דורש תקציב של 5,5 מיליון לירות.

חבר הכנסת קלמן שאל מדוע לא לקרב את מחנת הצפון בתל-אביב לתוך העיר. - זאת היא גם כוונתנו. אנו מתכוונים להמשיך את הקו הבא מחיפה ישן משיך-מונים, לחצות את הירקון ולהכנס לככר המצוד ליד רחוב אורלונז'וב. זה ייעשה בתוך שלב ראשון של חציית הרכבת בתל-אביב. אחר-כך אנו מקווים להעביר את הרכבת באפיק ואדי מוצרארה ולקשר אותה עם המטילה הנוכחית על ידי מקווה-ישראל, כך שבעתיד יסעו דרך חיפה-תל-אביב-לוד-ירושלים. התחנה הנוכחית תהיה מיועדת למסעות בלבד.

היו"ר י. גורי:

אני חושב שכדאי לאחד בשאלה זו את התשובה עם שאלתו של חבר הכנסת רוקח, כי שתי

השאלות מתלבנות.

מר דורון:

מר רוקח עורך גם את השאלה של הסכום. אנו חושבים שאפשר יהיה לגמור את המטילה חדרה-תל-אביב (לתחנת המסעות בצפון) במיליון וחצי ל"י ולהתחיל כבר בעבודת הכנסת רכבת לככר המצוד. הסכום כולו אשר מיועד לחלק השני הוא 900,000 ל"י. 300,000 ל"י יאספו בערך עד סוף שנת התקציב היות ובין-כך לא נוכל להתחיל בעבודת הגישור עד האביב הבא. אנו רואים צעד זה כצעד ראשון לחצייה. כל מוסמי הרכבת אשר היו בארץ מצאו צעד זה להכרחי, כפתרון לשאלת התנועה בין תל-אביב וערי-השדה נתניה, רחובות וכו'. תחבורת הרכבות תקל במידה רבה על תנועת האוטובוסים והמכוניות הפרטיות, המובילות כיום כרבע מיליון נוסעים לעיר תל-אביב.

לפני הוועדה בענין הרכבת בתל-אביב הובאו ארבע הצעות, מהן חציית-העומק מסותפת לשלוש הצעות והצעה רביעית אשר נפלה. חבר הכנסת רוקח חושש שעל-ידי טענה חלקי שיעשה עכשיו נקבע את גודל החצייה וצורתה בעתיד. אולם פעולה זו אין בה טעם תקלה היות והדבר אשר נעשה עכשיו יכול להיות ניתן לניצול לכל אחת משלוש ההצעות הללו, כך שנהיה חופשיים לבחור בהצעה אחרת מבלי שהדבר יגרום לתקלה. אני יכול להגיד לחברי ועדת הכספים שמתוך 10 חברי הוועדה רק אחד נוטה עוד כיום להצעת המנהרה, אני מניח שתתקבל ההצעה של חציית המוצרארה ואחרי זה יהיה זול מאד להעביר את המטילה מאפיק המסולט.

היו"ר י. גורי:

הבינותי שההבדל בין גישת חבר הכנסת רוקח וגישת משרד התחבורה היא זו, שרוקח היה רוצה שכבר עכשיו תיפול ההכרעה ולפי זה יכוונו את כל הפעולה. לעומת זאת משרד התחבורה מכין סידור פרוכניזורי אשר יכול להסתלבאחר-כך באחת התכניות הללו.

מר דורון:

אנו עורכים את המיכנון באותו החלק המשותף לכל ההצעות ועד שביצע לביצוע הוועדה בודאי תסיים את דיונה ואז תהיה הכרעה סופית ביחס לאופן החצייה.

אני עובר לשאלות שהוצגו על-ידי חבר הכנסת לנדאו. הוא הציג שאלה ביחס למטבע-זר, ושאל אם האחוז במטבע זה הוא גדול. - האחוז הוא קטן מאד, היות והפסים לרכבת נקנו כבר מכספי המלווה מצדפת. ציוד לטלפונים וציוד לרדיו יש לנו, גם חלק גדול מן האדנים יש לנו, רציפים במלחיפה נתקבלו על-חשבון המלווה העממי. למעשה, יש לנו כמעט את כל החומרים להשלמת העבודה והם נמצאים בדרך.

חבר הכנסת לנדאו שאל ביחס לטעם המחסימים
החדשים מאשר בונים. / כל המחסימים הסגורים הם 33,150 פ"פ.

ל"י.

ביחס לשאלת קו הדרה-תל-אביב - כבר סדרתי הסבר. כמו כן נשאלה שאלה ביחס לתחנת הרכבת אשר נבנית עכשיו. - זוהי תחנה זמנית והקצבנו למטרה זו 180,000 ל"י. אשר לשאלת הנוסעים והמסעות - גם על זה פניתי.

ביחס למחסן הדלק התקציב פחות. הוא לבנינים בארץ בגובה של 1,100,000 ל"י וצירוף 1,800,000 דולר.

האם יש לכם כיסוי לכל? ח. לנדאו:

יש לנו כיסוי. מר דורון:

מה יתחילו בעבודה? ח. לנדאו:

אני מניח שנוכל לצאת לעבודה באופן הדרגתי. בתי-המלאכה כבר כמעט מושלמים, הצירוף בחלקו פה, בקרוב יבש להרכבתו, ואז יתחילו כבר בעבודות חלקיות.

חבר הכנסת דווקא עורר את השאלה שהמספרים בחלקם נראים קטנים או בלתי-מושלמים. נכון, זה נובע מתוך הקיצוצים שבעטו. נשאלו שנות של סעיפים, "גישור ובנינים" למשל, שאינם כוללים גישור. ברובת גם כן קצבנו את הרכיב המינימליים. משרד העבודה דורש שירותים מסויימים שלוחצים עלינו והיינו נאלצים להחזיר. ביחס למספרם של 400 אלף ל"י לבניין בתי-מלאכה, מחסנים ומוסכים, הסתכן יעלה 184,000 ל"י בנינים אחרים, בנין מכס באזור ד', והשלמות שונות יעלו 80 אלף ל"י. ביחס לנמל יפו, העבודות שכלולות בסכום זה נקבעו לפני זמן רב ואינן נובעות מתוך החלטת הממשלה לשנות משהו. עוד בזמנו התקבלה החלטה בדבר הגדלת הסטח כולו. כיום תופס חיל הים את כל הסטח הפתוח ואנו מחפשים כל הזמן סטחים אלטרנטיביים. אנו הגענו כבר לידי הסכם חלקי עם חיל-הים והם מוכנים לרווח על חלק מהסטחים שבידם כך שתהיה לנו גישה על-מנת להתקין את הסטח.

חבר הכנסת דווקא שאל מה אפשר לעשות בסכום של 200 אלף לירות לסיקום בטל יפו. אנו חושבים להסתמס בסכום זה לניכוי הבדיקה ב-40,000 לירות, חידוש מגרש המכס הקודם, גישור וכו'. תיקונים בסטח שנסרף על מנת להגן על המחורה שתאוכסן במחסן לסטה. המחשבה של הסוכנות ושל סק"ם שימאו עד עכשו כטוב לסתכן זה, מאחר שהם נסרפו נאלץ לעשות אספלט חדש. כמו כן באנו לידי הסכם עם חיל-הים להעביר צור טעלה 33 אלף לירות. כן נקיים טבחה קטנה על גג בנין הסק"ם לצירוף המיכני שיובא ב-60,000 ל"י בדרכו קרקעות מהכנסייה הדרושים להרחבת הבדיקה, וכאשר יעזוב חיל-הים בסלול סיד בביס אלטרנטיבי על-מנת שלא תהיה לו גישה לסטח הנמל.

ביחס לשאלה על קו הדרה-תל-אביב - עניתי כבר.

בדבר הסכום של חצי מיליון ל"י להחלפת פסים - על מנת להגדיל את מהירות הנסיעה בדיוזלים החדשים יהיה צורך להחליף את הפסים לכל אורך הקו חיפה-תל-אביב. פסים אלה נבנו מבטפי הסלונה הצרפתי, אבל לא היה לנו המטבע הזר לקניית האדנים וסטום כך יונחו הפסים על האדנים הישנים. מלבד האדנים הבודדים שהכרחי להחליפם אנו איננו רואים בזה סטום הוצאה גדולה ואף לא הוצאה מיותרת.

האם חצי מיליון ל"י כולל את האדנים? י. רוקח:

לא, חצי מיליון ל"י הם להחלפת הפסים. האדנים לקטע זה יעלו לנו עוד 640 דולר. אנו מקווים כי נוכל לסיים את העבודה בקטע זה עם הפסים הכבדים והאדנים החדשים עד סוף שנה זו.

האם המטרה היא להשאיר זאת בקו יחיד? כפי שטמעת סטופחים אין קו יחיד מסתלם. י. רוקח:

ז.י.

סר דורון:

בהתאם למוטגים המודרניים הצעד הבא אחרי
הנחת הקו הראשון הוא הכנסת איתות אוטומטי
הנותן אפשרות להגדיל פי כמה את מספר תנועת הרמפות על קו יחיד. גם בארצות
הברית מסתמסים בסיסת האיתות המרכזי והם עוברים לאט לאט לפסים כבדים.
איתות זה מתנהל על ידי אדם היושב במקום מרכזי ולוחץ על כפתורים שונים המכוונים
את הרכבות למסלולים צדדיים. במסילה החדשה אנו גונים מסילה כפולה לנוסעים
ובמסילה הישנה נשתמש להעברת מטעות. על-ידי-כך נפתח את הקטר בין ערי-
הסדה ובין תל-אביב.

ט. דיין:

כמה זמן תימסך בניית הרכבת?

סר דורון:

ענין החצייה דורש תקציב המתקרב ל-8 מיליון
לירות. חצי הסכום דרוש לתל-אביב מסילה
על-מנת להתגבר על בעיית הסטפונות. אנו מניחים שבניית הרכבת עד לב העיר
יכולה להמסך עד סוף שנת 1953.

חבר הכנסת ציזלינג שאל אם נתנו דעתנו

על פתוח במלים כדי להקטין את תנועת העברת המחזור בינשה. - זאת היא
גם מטרתנו. אנו מניחים שעל-ידי פיתוח נמל יפו והסינויים אשר אנו עומדים
בפניהם כיום יגרמו להגדלת התפוקה שלו ב-600 אלף טון לשנה. לעומת 150 טון
כיום. ז"א שאם נגדיל את התפוקה ב-450 טון לשנה אנו מניחים שיהיה לנו
חסכון במטבע זר על התחבורה היבשתית ב-700 דולר לשנה ואולי עוד 400-500
ל"י. כך שלמעשה כל ההוצאה יכולה להתכסות בשנה אחת.

ביחס לקו הרכבת חדרה-תל-אביב, נשאלה

שאלה על-ידי סר ציזלינג, אם הטקעה זו היא סופית ומהו חשבון הרזטביליות של
הסקעות אלו. ביחס לרזטביליות של קו חיפה-תל-אביב אין לי כל מושג, אולם
לעומת זאת ועדת הרכבת לנגב בדקה שאלה זו והגיעה למסקנה שבהובלת שנים ורבע
מיליון טון לשנה יהיה מסוים חסכון של 3,3/4 מיליון דולר לשנה ועוד שני
מיליון ומשהו בלירות ישראליות. זה נעשה בהשוואה למכוניות גדולות מיוחדות
לתפקיד הובלה מהמחצבים.

ח. לבדאן:

האם מתקשרים עם המסילה של מבדל-גד?

סר דורון:

לא. עכשיו טובתה התכנית ומתקשרים עם נען.
המספרים אשר הוגשו לוועדה בסטח זה הוא
שההוצאה במטבע זר להובלה במכוניות היא פי 13 בערך מאשר הובלה ברכבת, המדובר
הוא לגבי המקרה הספציפי של הובלת מחצבים. זה עצמו קובע את שאלת הרזטביליות.

חבר הכנסת סוזאייב שאל אם היו הצעות

מחוץ-לדרך להסתתף בקו הרכבת לנגב, ומה
הם הפרטים. - היתה הצעה צרפתית למיסון כל הרכבת בתנאים מאד לא נוחים,
וכריבית גבוהה. לטבע-סטונה שנים. לעומתה הוצעו הצעות טובות יותר. הצעה
אחת היתה למיסון קניית חומרי הרכבת על-ידי תשלום בפוספאטים בעתיד. כלומר,
נטלם תמורת החומרים, שלוש שנים לאחר קבלתם, בפוספאטים. מאחר שלא ברור לנו
אם נוכל לקבל את אותם החומרים מתוך המו"ם על הסילומים אין לעת-עתה החלטה
בענין זה.

היו"ר י. גורי:

אני מודה למר דורון. אנקט עכשיו סמר
חופי לענות על עוד שתי שאלות שנשאלו.

סר חופי:

למעשה, על השאלה הראשונה בדבר המסילה
החדשה לתל-אביב ככד ניתנה התשובה.

ביחס לשאלה השניה בדבר הסכמת הקרקע, תשובתי היא שחוק מס שבה מקרקעים
אינו קטור לזה. פקודת הקרקעות קובעת בסעיף 24 ארנונה על השכחת קרקעות
במקרה של סלילת כביט. לבני רכבת אין אפשרות כזאת כי היא אינה מסמחה את
הקרקע במידה שווה בכל המקומות, להיטך, היא גורמת לועט, הוצה פודט וכו',
ההסכחה היא בדרך כלל רק ליד תחנת-הרכבת. היות ובטני מקרים אלה לא התעוררה
השאלה בזמנו אולי יט צורך לחשוב על תיקון.

היו"ר י. גורי:

אני מודה לכם בטמי ובסם הוועדה.
(מר דורון זמר חופי עוזבים את הישיבה.)

ועדת הכספים
27.8.52

היו"ר י. גורלי:
ברצוני להביא לידיעת ועדת הכספים את הסתייגויות הסיעה הקומוניסטית לחוק תקציב הפיתוח לשנת הכספים 1952/53 תש"ב. ינמק את ההסתייגויות חבר הכנסת וילנר בטענות של 10 רגעים.

(היו"ר קורא את הצעות סיעת מק"י.)

מ. וילנר:
אני מציע תקציב זה כתקציב אלטרנטיבי, הן ההכנסות והן ההוצאות מתאזנות ומחזרות שלמות אחת. בחישוב ההצעות התחשבנו גם בתנאי המציאות, במלוא החובה, למשל, שנלקח כבר, בסך 25 מיליון לירות, למרות שהתנגדנו לו בטעמו.

הצעתנו באה להחליף את שם התקציב הקודם בשם אחר: "חוק תוספת תקציב לשנת 1952/53 תש"ב" כסו-כנ. אנו מציעים להעביר 40 מיליון לירות מעודף התקציב הרגיל, סכום גדול יותר מאשר מציעה הממשלה, וזה על סמך צמצומים בטעמים שונים אשר לדעתנו אינם סבירים בחלקם לעיני ישראל.

היו"ר י. גורלי:
אם אתה רוצה שבקבל את התקציב המוצע על-ידיך מבלי כל תקלות, עלי ביור ועדת הכספים להדריך אותך בענין הקו. הרי בתקציב הרגיל לא כלול הסכום של 40 מיליון לירות, ואם אתם מציעים סכום זה ברור שיש צורך להכניס שינויים, שם כלול הסכום של 34,100,000 מיליון ל"י ומשום כך אתה תאלץ להוסיף עוד 5,900,000 לטעיפי הכנסה אחרים.

מ. וילנר:
אני מבין שאם יהיו תקלות פורמליות בקשר לאזון תיבתן לי האפשרות לתקן זאת, אשר למעוף זה של 40 מיליון ל"י, אני סוכן להשאיר את העודף מהתקציב הרגיל בסכום של 34,100,000 ל"י ולהוסיף לטעיפול הכנסה אחרים: בסעיף 2) במקום מלווה חובה ומס דכוש 35,000,000, לכתוב: מלווה חובה (שנלקח כבר) - 28,000,000 (במקום 25,000,000), וכן בסעיף מס דכוש על חברות זרות, דווחי בנקים ובעלי הון שלמעלה מ-50 אלף לשנה - 22,900,000 (במקום 20,000,000).

הרעיון השני המרכזי הוא שאת אותן התקצבות שתקציב זה נותן כהלוואות לחברות זרות, או לחברות פרטיות (בעיקר לחברות זרות) יתנו לחברות ישראליות בתור סכום להקמתן. רעיון אחר הוא להגדיל את ההוצאות לשרותים הסוציאליים, כלומר, לבתי-חולים, בתי-בית-ספר וכדומה. כמו-כן הגדלת ההקצבה לפיתוח הכפר הערבי. אנו מציעים לחוק את כל ההכנסות הקשורות בהתייבשות פוליטיות וצבאיות של מדינת-ישראל, כולל את מלווה-העצמאות, אשר הוא לדעתנו קטור כמו כל מלווה אחר בהתייבשות פוליטיות וצבאיות, לזה אנו מציעים מקורות הכנסה אחרים. המקור האחר להכנסה הוא פיתוח אוצרות-הארץ, אין ברצוני להרחיב טוב את הדיבור על כך, ואביא לדוגמא רק את ההכנסות מהאשלג הבלתי-מבוצל, הכנסות אחרות: מחכרות-החשבל, סבתי הזקוק בחיפה, טחצבי הנגב וכו', ברור שכל המפעלים - מולאמים.

היו"ר י. גורלי:
אני חייב להעלות שאלה ביחס לסתי תקלות אשר עלולות לצמוח מן הניסוח הזה. השאלה הראשונה היא מה פירוט המושג "מטרות שלום" והשניה - הון זר" בנסוח זה אפשר להשתמש במאמר ולא בחוק. אם אנו משתמשים בו בחוק זה מחייב אותנו לכלול מושגים אלה בסעיף פירוטים, אחרת - יכול כל אדם להגיש צו-על-תנאי נגד הממשלה שאינה משתמטת בתקציב למטרות שלום, או בהתאם לדרך שקבעה לעצמה.

מ. וילנר:
בקשר ל"מטרות שלום" - אינני סוותר על נימוקי גם אם הוועדה תדחה זאת, אם הדבר יידחה אני מבקש להציע הצעה אלטרנטיבית של הורדת לירה מסעיף עבודות ציבוריות.

היו"ר י. גורלי:
מה בקשר למושג "הון זר"?

מ. וילנר:
כאן אני סוכן לקבל תיקון בנוסח כדלקמן: "שבעליה אינם תושבי ישראל".

ז.י.

היו"ר י. גורלי:

חבר הכנסת לביא הגיש גם כן מספר הסתייגויות לחוק תקציב הפתוח לשנת 1952/53. (קורא אותן). אבקשו לבטל את הסתייגויותיו במסגרת של 10 רגעים.

ס. לביא:

אתחיל משאלת הפרדסים. אני ותיק ובקיא במקצוע הפרדסנות שנים רבות. אני מציע למחוק מהתקציב הנדון את הסכום של 1,700,000 ל"י המוקדשות לנטיעת פרדסים חדשים. אינני חושב בל"י יש טעם להקים פרדסים חדשים בה בשעה שאנו הורסים במר ירינו את הפרדסים הקיימים. ידוע לכולנו שענף הפרדסנות נמצא ברצועה קטנה מאד בארץ, ולרגל יוקר המגרסים בארץ נפתחת דרך לספוקלנטים להפוך שטחים אלה לצרכי שיכון ולמטרות אחרות. עלינו לדאוג בראש וראשונה לכך שלא נאבד את הפרדסים הקיימים - זאת עושה כל מדינה בעולם, ובמידה שיש צורך בנטיעת פרדסים חדשים, יבטעו אלה במסך המעורב והתקציב לכך יכלל בתקציב הכללי להתייטבות חדשה.

אני מציע להעביר את הסכום שהוצק לנטיעת פרדסים לקניית 50 אלף צאן. טרעה לכבשים אלה יש בארץ במידה מספיקה ונוסף על כך נוכל להכשיר לכך גם את האדמות בהרים, אנו נמנע על-ידי כך גם דליקות מיותרות וכו'. 50 אלף הצאן ישלימו את העדר הירוק עד למאה אלף ראש צאן, מסנו יבדל העדר בטווח שנים מעטות על לסיליון ראש שלמענם ישנו די טרעה טבעי בארץ. הכבשים יספקו לנו כמו-כן סיליון ליטר חלב לשנה וכן זבל אורגני לפרדסים שאיננו יכולים להשיגו. - משום כך אני מציע להכניס לתקציב זה 3 מיליון ל"י.

ועכשיו אני מגיע לסעיף יעוד בהרים, שלשם כך הוקצבו 1,000,000 ל"י - הלוואה לקרן הקיימת ומיליון שני למסללה עצמה. - אני מתנגד לסעיף זה משום שהיעוד יגזול את מזון הכבשים. איננו יכולים להתעלם מכך שיעוד עולה כיום בהוצאות ל-50 שנה. כל שנה אחרי הנטיעה יש צורך במיליונים, קביעת שבילים למניעת אפשרות של העברת אש, וכו' וכו'. גם אחרי 50 שנה, לאחר שנוכל כבר לכרות את העצים, הרי הורדת העופים, הובלת העץ בכבישים, ייקרו מאד את העצים, וכל זה לשם מה? הרי אין לנו אדמה מיותרת. אין לנו יותר מ-3,5 מיליון דונם לעיבוד ועוד 4 מיליון דונם אדמה שיש להכטיה. אנו יכולים להכשיר 2,5 מיליון דונם לאדמה חקלאית טובה ואנשים יתיישבו עליה, ואנני לרוגמא את כל השטח מראש פינה טבריה, שטחים ענקיים שיש צורך אך ורק לסקלם, ולהביא אליהם מים. בארץ קטנה כמו ארץ-ישראל אין אפשר לבזבז כך קרקע בדבר שאינו משתלם. מה שמשתלם לנו בשטח היעדר הוא יעוד בחולות הנודדים בנגב בשדרות מגן ועל גבול מצרים. יעוד זה כפי שאני מציע אותו הוא זול מאד ויתן לנו ביחד עם היערות שכבר נטועים ארבע מאות מיליונים עצי-יער והם די והותר לארץ קטנה כמו שלנו. בנגב נוטעת הקרן הקיימת לישראל את ה של, היא דוחפת את היחוד לאדמה, העץ גודל אינו גורך אחריו טיפול נוסף. שדרות מגן אלה יפרו את אדמת הנגב, יעצרו את הרוחות ויביאו תועלת רבה.

אני מציע שסכום הכסף שהוקצב ליעוד יועבר למטרת הכשרות הקרקעות בהרים.

היו"ר י. גורלי:

אני מניח שלמר זגבי ישנם פרטים נוספים בקשר לסכומים שונים המובאים בתקציב

הפיתוח.

מר זגבי:

בישיבת אמש מסר שר האוצר פרטים על סעיפי ההכנסה אשר היו מפורטים בהצעה הקקורית שלנו לפי רוח הדוועיה, הבאתי היום ליו"ר ועדת הכספים את רשימת ההכנסה כפי שאנו מבטחים אותה באופן סופי בגבול של 115 מיליון ל"י. (אוסדן ההכנסות לתקציב הפיתוח מתחלק בין חברי הוועדה).

בנוגע להכנסות ברצועה הערה אחת, אנו כמעט בטוחים שנקבל את ההכנסה בטלואה במסך תקופת התקציב, אולם איננו בטוחים על זמן הקבלה ובאיזה מידה. לא מן הגמנע אפילו שנקבל את ההכנסה

ז"ל

פה ישנו סעיף אחד שבאופן מיוחד עלול לגרום
 לבזבזתה של זמן. המדובר הוא ב"קדן התמורה" - 30 מיליון ל"י. הואיל
 ואנו מבישים תכניות מפורטות על כל פרט ופרט ללשכת הסתן והיא מביאה
 זאת לבצירת של המסלחת המסריקתית ומתווכחת על כך ועד שזה מתקבל עובר
 זמן. לעת-עתה קבלנו שחזור 4,600,000 מתוך 30 מיליון. אנשי לשכת המס
 בטוחים שאישורים נוספים יגיעו ביתר מהירות היות ועד עכשיו הם נתקלו
 בקשיים ועכשיו התקבלו על כך. סעיף "קדן התמורה" עלול לגרום לבזבזת קושי
 זמני, לא מפני שהכסף יתקבל מאוחר יותר, אלא מפני שבטעמים מסויימים
 אנו כפוחים לטעמי התוצאה.

דבר שני שראיתי להעיר הוא לגבי התקציב הקודם.
 אני חייב תשובה בעיקר לחבר הכנסת ציזלינג על העלית עודפי התקציב הקודם.
 דובר כבר שבתקציב הקודם נשארו עודפים של 21,600,000 ל"י, אבל לא כל
 העודפים חייבים בהוצאה. ישנם הרבה טעמים, גם דוֹרבה וגם טעמים שאין
 להגיהם כל התחייבות, אבל לפי המבנה המסוער בצטרך לשלם השנה כ-12 מיליון
 ל"י. כרגע איננו יכולים לשכח את המבון הזה, כי אין אנו יודעים עוד
 במיזו מידה תהיה לנו הכנסה נוספת. היין לנו עוד הכנסות נוספות אשר יובאו
 בחשבון בתקציבים הקודמים וזה בעיקר בשני טעמים, לתנוי-דולר המורה
 ביירות ערך אנגליים - דבר שעדיין לא הוכרע.

(המסך דבריו - עע)

ע.ע.

סר זגגי:

בנוגע לסעיפי ההוצאה של התקציב, שמעתי מפי חברי הועדה תרעומת על כך שההוצגש בצורה גלובלית, כרצוננו למסור לכם פרטים ביחס לסעיפים רבים, אך הפרטים האלה אינם לאישור תקציבי, הם שמשו רק להדרכת הועדה, על סנת שתדע מהי תפנית הממשלה לגבי השימוש בכספים אלה, תקציב הפיתוח אינו בנוי כדוגמת התקציב הרגיל, יש בו מאות פרטים והכנסת מאשרת אותם, ישנם סעיפים שאין כל אפשרות לכלול אותם כפרטים בתקציב, מפני שאם הכנסת מאשרת את כל הפרטים הללו, פירוש הדבר שהם מיועדים לבצע ללא כל סטייה עד עתה נהגנו כך לגבי כל תקציב הפיתוח, ואיננו רואה אפשרות לשנות את הדיטה הזאת מיסודה, משום שתקציב הפיתוח לפי טבעו ומהותו, אינו יכול להיות בנוש לפי אותה המכוננת שבנוי התקציב הרגיל, הכולל מאות פרטים.

היו"ר ז. גורדי:

אנו עוברים להסתייגויות.

לגבי הסתייגויותיו של חבר הכנסת וילנר, אני מציע לאשר לו זכות הנמקה לגבי כל הסתייגויותיו, מלבד הסתייגות לשם החוק.

א. צזולזנג:

אני נגד שלילת זכות הסתייגות באם הענין אינו חורג מתחום הנידון.

היו"ר ז. גורדי:

הכנסת העבירה אלינו את תקציב הפיתוח, איננו יכולים להחזיר לה חוק בשם תוספת תקציב הפיתוח, אני מציע להתנגד להסתייגותו זו של חבר הכנסת וילנר.

בתקבלה ההצעה לא לאפשר לחבר הכנסת וילנר זכות הסתייגות לשם החוק.

תוספת תקציב הפיתוח

הוחלט לאשר לחבר הכנסת וילנר זמן של 30 דקות לביטוי כל הסתייגויותיו, 10 דקות לביטוי הצעותיו בסעיף ההכנסה ו-20 דקות לביטוי הצעותיו בסעיף ההוצאה.

אנו עוברים להסתייגויותיו של חבר הכנסת לביא.

סגן שר החקלאות - א. אפרתי:

לגבי סעיף ג' של הצעות חבר הכנסת לביא, אפשר יהיה למסור לכנסת בשם משרד החקלאות, כי במידה שיעמוד לרשות המשרד מטבע החוק הדרוש, לא יהיה עיכוב ביניית הצאן.

א. צזולזנג:

ברצוננו לשאול: האם לגבי הסתייגויותיו של חבר הכנסת לביא אין נוהגים כפי

ש והגים לגבי הסתייגויותיה של שעת מק"צ 2 אני בעד זכות שווה לכל הסתייגויות.

אנו עוברים להצבעות. תחילה נצביע על הצעות סיעת מק"י.

הינ"ר י. גורז:

ה צ ב ע ו ת

הצעות סיעת מק"י ל. חוק תקציב הפיתוח לשנת הכספים 1952/53, תשי"ב.

לא נתקבלה -	לסעף החוק -
לא נתקבלה -	לסעיף 1 למחוק את המלים: "ומלוות למטרת השקעות יסוד"
לא נתקבלה -	במקום 115,000,000 לכתוב 132,000,000
לא נתקבלה -	לסעיף 4 (1) -
לא נתקבלה -	לסעיף 5 -
לא נתקבלה -	לסעיף 7 -
<u>המתייגויות לתוספת הראשונה (הכנסות)</u>	
לא נתקבלה -	לסעיף 1 מלווה העצמאות 40,000,000 ל"י - למחוק
לא נתקבלה -	במקום זה לכתוב: הכנסה מאוצרות ים המלח המולאסיים והטופעלים - 20,000,000
לא נתקבלה -	לסעיף 2 במקום מלווה חובה ומס רכוש 35,000,000 לכתוב: מלווה חובה (שנלקח כבר) - 25,000,000
לא נתקבלה -	מס רכוש על חברות זרות, רווחי בנקים ובעלי הון שלמעלה מ-50 אלף לטנה - 22,900,000
לא נתקבלה -	לסעיף 3 תקבולים מיוחדים - 45,000,000 - למחוק
לא נתקבלה -	במקום זה לכתוב: הכנסה ממחצבי הנגב המולאסיים והטופעלים - 15,000,000
לא נתקבלה -	הכנסה מזקוק נפט בבתי הזקוק בחיפה המולאסיים - 10,000,000
לא נתקבלה -	והטופעלים - 2,000,000
לא נתקבלה -	הכנסה מחברת החשמל המולאסית - 34,100,000
לא נתקבלה -	עודף מהתקציב הראשון (הרגיל) -
<u>המתייגויות לתוספת השנייה (הוצאות)</u>	
לא נתקבלה -	לסעיף 1 - חקלאות: למחוק את המלים "הלוואות ע"י הסוכנות היהודית ולכתוב: תמיכה בהקמת ישובים חדשים - 7,000,000
לא נתקבלה -	לבתיים לעולים בהתיישבות החדשה במקום 3,300,000 - 3,800,000
לא נתקבלה -	להלוואות לנטיעת פרדסים ונטיעות אחרות - למחוק
לא נתקבלה -	להלוואות למסדות מיוחדות של המשק הערבי - למחוק את המלים "מיוחדות של" ובמקום לכתוב: "פיתוח הסכום המוקצב במקום 300,000 - 3,300,000
לא נתקבלה -	"יעור ע"י הקק"ל - למחוק
לא נתקבלה -	יעור ע"י הממשלה - למחוק
לא נתקבלה -	לסעיף 2 - תעשייה מחצבים ומכרות: במקום "הלוואות לתעשייה (ע"י בנקים ופשיטופם)" לכתוב: "הלוואות לבעלי מלאכה, בעלי תעשייה זעירים ובינוניים, ולתעשייה אחרת שהון זר לא הסתלט עליה 8,000,000 -

(המסך)

	במקום המלים: "הרחבת כוח החשמל" לכתוב:	
<u>לא נתקבלה</u>	- 6,000,000	השקעה להרחבת כוח החשמל המולאם -
		במקום המלים: "הלוואות לפעולי תעשייה והשקעות
		בתעשיות בתעשיית יסוד" לכתוב: "השקעות בפיתוח
		תעשיות יסוד ע"י חברה לאומית ישראלית בבעלות
<u>לא נתקבלה</u>	-	המדינה"
		במקום הטבלה המוצעת לכתוב:
		לרכישת טכונות ציוד וכו' להפקת נפט בבעלות
<u>לא נתקבלה</u>	- 10,000,000	המדינה ע"י חברה ממלכתית -
		השקעה לפיתוח אוצרות ים הטלח בבעלות המדינה
<u>לא נתקבלה</u>	- 6,000,000	ע"י חברה ממלכתית -
		השקעה לניצול נחושת, מנגן, ברזלים, גפרית,
<u>לא נתקבלה</u>	- 12,250,000	חול, קאולין, פוספאטים וכו' -
<u>לא נתקבלה</u>	- 525,000	לנסלים, במקום 4,025,000
<u>לא נתקבלה</u>	- 1,500,000	לרכבות, במקום 4,500,000
<u>לא נתקבלה</u>	- 100,000	לתעופה לטרות תעופה במקום 1,600,000
		שיכון:
<u>לא נתקבלה</u>	- 18,700,000	לשכון עולים במקום 15,700,000
<u>לא נתקבלה</u>	-	לשכון לנכים ומשפחות חללים במקום 680,000 -
		1,180,000
		הלוואות לרשויות מקומיות במקום
<u>לא נתקבלה</u>	- 6,200,000	5,200,000 -
		לבתי-חולים, מרפאות ובנינים רפואיים
<u>לא נתקבלה</u>	- 4,000,000	במקום 2,000,000 -
<u>לא נתקבלה</u>	- 4,000,000	לבנינים לבתי ספר במקום 2,000,000 -
		לבנינים למוסדות חינוך בניהם
<u>לא נתקבלה</u>	- 550,000	במקום 350,000 -
<u>לא נתקבלה</u>	-	לבנינים ממסלתיים (כולל בנין הקריה בירושלים)
		במקום 500,000 - 1,000,000
<u>לא נתקבלה</u>	-	
<u>לא נתקבלה</u>	- 535,000	רזרבה כללית במקום 1,535,000

א. ציזלינג: אני חושב שמוחר להגדיר בצורה מסוימת את אופי העבודות הציבוריות. אפשר, למשל, לכתוב: שלא למדינת צבאיות.

היו"ר י. גורני: לחזור למעיף - נחזור. הסתייגות לשינוי השם.

א. ציזלינג: אני נגד שלילת זכות הסתייגות אם הענין אינו חורג מתחום הנידון.

היו"ר י. גורני: הכנסת העכירה אלינו את תקציב הפיתוח. איננו יכולים להחזיר לה את חוק תוספת תקציב.

נתקבלה ההצעה לא לתת לחבר הכנסת וילנר זכות הסתייגות לשם החוק.

ע.ע.

ועדת הכספים
חוק תקציב הפיתוח
27.8.52

בוחלם לאטר לחבר הכנסת וילנר 30 דקות
לניסוק הסתייגויותיו, 10 דקות
לסעיף ההכנסות ו-20 דקות לסעיף
ההוצאות.

אנד עוברים להצעות חבר הכנסת ש. לביא.

הצעות חבר הכנסת ש. לביא לחוק תקציב הפיתוח לשנת 1952/53

הצעות

- סעיף א' וב' של הצעות חבר הכנסת ש. לביא - לא נתקבלו
- סעיף ג' של הצעות חבר הכנסת ש. לביא - לא נתקבלו
- סעיף ד' של הצעות חבר הכנסת ש. לביא - לא נתקבלו
- סעיף ה' של הצעות חבר הכנסת ש. לביא - לא נתקבלו

מדינת ישראל
משרד המבחן

אני מבורך שחבר הכנסת לביא הכניס את
סעיף ג' של הצעות סתוד א"א-מבחה בתקציב
הסוכנות.

אני מוכן למסוד הודעה בטם מסוד החקלאות,
כי בפירה סיעסוד לדסות המסוד מסבע החוץ

סגן שר החקלאות - א. אפרתי:

הדרוס, לא נעכב קניית זאן.

אני מציע לתת לחבר הכנסת לביא זכות
לניסוק כל הסתייגויותיו.

היו"ר י. גורר:

האם לגבי חבר הכנסת לביא אין נוהגים
כפי שנהגו לגבי סק"י, צוהג של קיצור
בזמן ניסוק הסתייגויות? אני בעד זכות שונה לגבי כל הסתייגויות.

א. צולנינוב:

אני מציע להחליט בענין זה אחרי ההפסקה.

היו"ר י. גורר:

(הישיבה נפתחה בטעה 20.00)

אדס

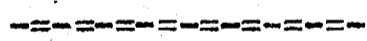
פרוטוקול מס' 10/11

מישיבת ועדת הכספים
התקיימה ביום ד', ו' באלול, תשי"ב - 27.8.52 בשעה 22.30

- נוכחים : היו"ר י. גורי
 ח. אריאב
 י. אפרתי
 ס. דיין
 א. הרצפלד
 ח. לנדאו
 ק. לוז
 ז. סוזאייב
 י. פורדר
 ס. קלמר
 י. רוקח
 ר. סרי

מזמנים: סר האוצר - ל. אסכול

סדר האוצר	{	מר זבגי
		מר רוזנמן

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים להצבעה על הסתייגויות חבר-

הכנסת ליבסיץ.

הצעת חבר-הכנסת ליבסיץ לסעיף (2) - נ פ ל ה

סמורה לסעיף זה בלי הפיסקה : "בתנאי סיוכסחו
 על-ידי כך למדינה לפחות 51% של זכויות הבעלות
 במפעלים אלה".

זכות הסתייגות

הצעת חבר-הכנסת ליבסיץ למחוק סעיף (3) "עידוד תיירות" - נפלה.

אין שוטרים לו זכות הסתייגות לסעיף זה.

הצעת חבר-הכנסת ליבסיץ לסעיף (5) - נפלה.

זכות הסתייגות סמורה לו כסעיף זה.

י. רוקח:

תקציב הפיתוח הוגס באיחור רב, והוא יתאסר 4 חדשים לאחר התחלת שנת הכספים. לקציב זה, בניגוד לתקציב הרגיל, אינו בנוי לפי תכנית קבועה של מנגנון ומטרדים, ומיד עם אישורו הוא נמסר כולו לביצוע בידי שר האוצר והמחלקות השונות. רק בסוף השנה נוכל לדעת מה הוצא, מה לא הוצא, למי ניתן הכסף ולמי לא. אני סבור שטוטלת עלינו אחריות כבדה כאשר אנו מאסרים תקציב פיתוח בסך של 115,000,000 ל"י, ועלינו גם לדאוג שהכסף יוצא ביעילות.

אנו מציעים לכן שתוקם ועדת מטנה שתמדת ל ועדת הכספים שתחלוש על העניינים בגבול סמכויותיה, והיא תמסור מידי פעם בפעם דו"ח לוועדת הכספים, ועל-ידי כך לכנסת ולציבור. על-ידי כך יש תקווה שהדברים ייעשו תוך אחריות נוספת של המוסד הפרלמנטרי, מבלי לגרוע מאחריותה של הרשות המבצעת.

אין בני מציע בזה חידוש, יש לכך תקדימים. קיימת ועדה קבועה ליד מבקר הפדינה, ישנה ועדה ליד האפוטרופוס על הרכוש הנטוש, ואנו בעצמנו מיניצו ועדת מטנה מיוחדת לענייני תקציב הבטחון.

ט. דיין:

הצעה זו חורגת מהמסגרת, אנו עוסקים עכשיו בפרטת ההסתייגויות של חברי הוועדה.

היו"ר י. גורי:

אני דוחה את טענתו של חבר-הכנסת דיין. סיימנו את סמיעת הסקירות וגם את פרטת הסאלות והתשובות, ועתה יכולים החברים להציע הצעות לסדר.

ח. אריאב:

עלינו להחליט אם אנו מתייחסים ברצינות לתקציב הפיתוח של 115 מיליון ל"י, אטר קובע את עתיד המדינה פ"י כמה יותר מאשר התקציב הרגיל - או שאיננו מתייחסים אליו ברצינות, ועורכים עליו דיון פורמלי, אך ורק במטרה לסיים ולאסרו.

אני יוצא מההנחה שאנו מתייחסים לדבר ברצינות, ואם כך - יש הרבה דברים הטעונים דיון, בירור וליבון. היות ודחקו אותנו ל"סיטת סדום" מבחינת הזמן וועדת הכנסת החליטה שעלינו לצאת לפגרא, הרי קיימת האפשרות - ואנו הצענו אותה - לאסר למטטלה מפרעה גדולה נוספת כדי שתוכל להתחיל בענייני פיתוח, ואחרי הפגרא ניכנס לדיון מפורט על תקציב הפיתוח.

המטטלה רוצה לגטור את הוויכוח על תקציב הפיתוח עוד במוטב זה של הכנסת - ואני מכבד את רצונה זה - ולכן אנו מביאים לפניכם הצעה מסוימת. לנו כמובן יש הצעות פרינציפאליות ואני רוצה לקוות שהן תתקבלנה, אם לאו - תהיינה הסתייגויות. אבל מחוץ לזה, יש סורה שלמה של פרטים שחסרים לנו, להיכנס לבירור עליהם יקח הרבה זמן,

אד.

ח. ארימב:

אנו מביאים לכן הצעה מלטרנטיבית : ועדה מאומצת של ועדת הכספים
תעקוב אחרי פרטי הביצוע, ויחד עם האוצר ומשרדי הממשלה תברר את עניני
הפיתוח.

אם תקבלו הצעה זו - ואיני רוצה סיבה מדוע
להתנגד לה - תוכלו להקל עלינו את הדיון, ולא נצטרך להיכנס לדיון
מפורט. אם לא - לא יסאר לנו אלא לעמוד על כל סעיף וסעיף, לברר
ולהתווכח עליו.

שר האוצר - ל. אשכול:
איני יכול לקבל את ההצעה, היא פחיתת מנגנון
נוסף ועבודה הנהלתית נוספת לאוצר. ועדת
הכספים תוכל תמיד לבקש דו"ח על מהלך הענינים, ואנו נטציאו לה.

היו"ר י. גורי:
אני מעמיד להצבעה את הצעתו של חבר-הכנסת
רוקח בזכר סינוי ועדה מסנה של ועדת הכספים
לעניני תקציב הפיתוח.

ה צ ב ע ה

הצעת חבר-הכנסת רוקח - נ פ ל ה.

היו"ר י. גורי:
לפני שאנו נכנסים לדיון, הרשו לי להגיד
כמה מלים. איני שלם עם ההחלטה שנתקבלה
בוועדת הכנסת להכניס את הדיון האחרון של הכנסת במסגרת של זמן
מסוים מחניק. אבל זוהי גזירה ועלינו לקבלה. בויוני להוסיף כי אנו
עשינו עד כה את המלאכה ביעילות. איני זוכר דיון כזה בו שמענו
סקירות מפורטות מפי האחראים העומדים בראש הפעולה בכל המשרדים
כמו בדיון זה. הוצגו סאות שאלות וקיבלנו סאות תשובות על הטעיפים
הסונים של התקציב.

עכשיו בא חבר-הכנסת רוקח ואומר שיש צורך
בדיון. אינני שולל דיון, אבל אני אומר כי ב-10 היטיבות שקיימנו
היה דיון, ואני שולל את הדעה כאילו לא היה דיון.

אנו עוברים להצבעה על טעיפי ההכנסות לכיסוי
תקציב הפיתוח.

סעיף 1 - סילווה העצמאות.

הממשלה מציעה סכום של 35,000,000 ל"י בסעיף
זה, חברי-הכנסת סוזאייב וציזלינג מציעים 40,000,000 ל"י.

שר האוצר - ל. אשכול:
לאחר ההצבעות כל סעיף וסעיף, אני מציע
שתיערך הצבעה נוספת על הסיכום, כי יתכן
ואנו נסכים לכמה סינויים.

היו"ר י. גורי:
אנו מצביעים על ההכנסות כדי לקבוע את
מסגרת התקציב. יתכן כי לאחר שנעבור על
טעיפי ההוצאות יתורספו עוד כמה סאות או אלפי לירות, וזה יהיה עלינו
להפחית בהוצאות או להוסיף להכנסות. לכן תהיה זו הצבעה נסיונית,
ואנו בחזור עליה כאשר נגמור את ההצבעות על טעיפי ההוצאות.

א.ד.

י. אפרתי: אני מציע כי נדבר על כל סעיפי ההכנסה בבת-אחת.

ח. לנדאו: הצעתנו היא :

מילווה העצמאות - 40,000,000 ל"י
מילווה חובה - 25,000,000 ל"י
(כיוון שהחוק על סס רכוש טרם נתקבל)
את סעיף תקבולים מיוחדים יש לפרט :
רשות הפיתוח ומכירת בתים - 10,000,000 ל"י
קרן התמורה של הענקה ראשונה ושניה - 35,000,000 ל"י
ס"ה הכנסות לתקציב הפיתוח - 110,000,000 ל"י

י. פורר: לוועדת הכספים יש תמיד הרשות לדרוש הסברים או פרטים על ביצוע התקציב, ולכן הצבעתי נגד הצעתו של מר רוקח בדבר מינוי ועדת סטנה. הצעה זו יכולה רק להגביל את סטכיותיה של ועדת הכספים. אם יש דרישה שייסטר לנו דו"ח כל זמן יותר קצר, אני מוכן לתמוך בזה.

הצעותי הן :

- (1) להוריד מסעיף מילווה חובה ומס רכוש מכום של 5,000,000 ל"י - 30,000,000 ל"י
- (2) להוריד מסעיף תקבולים מיוחדים סך של 6,500,000 ל"י : (1,500,000 מסעיף תקבולים ו- 5,000,000 ל"י מרשות הפיתוח.)
- (3) להקטין את כל סעיפי התקציב ב-10%.

ח. אריאב: הצעותינו הן :

- (1) מילווה העצמאות - 40,000,000 ל"י
- (2) אנו מתנגדים למס רכוש, ולכן אנו מציעים בסעיף השני - מילווה חובה - 25,000,000 ל"י
- (3) קרן התמורה - 35,000,000 ל"י
- (4) רשות הפיתוח - 10,000,000 ל"י
- (5) תקבולים מיוחדים - 5,000,000 ל"י

י. רוקח: תקציב זה הוא דיטרואקטיבי והוא חל מאפריל, 1952. קריאת החוק על סס רכוש תיעשה רק בתחילת נובמבר, ולכן לא רצוי להכניס זאת בתקציב הזה.

את הסעיף תקבולים מיוחדים יש לפרט.

ההצעה הזו היא טיוטא ראשונה שלנו, לאחר שנעבור על יתר הסעיפים יתכן ובסנה מסהו.

אד.

סר האוצר - ל. אשכול:

למעשה יכולנו להכניס סכום מסוים על-חשבון השילומים, לא רצינו לעשות זאת כיוון שהחובה טרם נחתם. הסעיף תקבולים מיוחדים יכול לשמש לנו כרזומה לכספי השילומים.

אני כוונתי לא להגדיל את הסכום של קרן התמורה ולא לעבור על ה-30 מיליון. יש לנו יסוד לחסוב שנקבל יותר, אבל איננו מעוניינים להכניס זאת.

סך רכוש - אני סבור שהאוצר יכול להכניס לתקציב סכומים על-חשבון מסים שהוא עומד להסיל. אם מנטי החוק יאמרו לי שאין לעשות זאת - אני מוכן לקבל את ה"רולינג" של מנטי החוק.

אני מוכן להכניס סכום של 40,000,000 ל"י במעוף סילווה העצמאות.

היו"ר י. גורי: אני מעמיד להצבעה את סעיף 1 - סילווה העצמאות.

ה צ ב ע ה

ההצעה להכניס סכום של 40 מיליון ל"י במעוף סילווה העצמאות - נ ת ק ב ל ה.

הסתתיגות: לחבר-הכנסת פורדר.

היו"ר י. גורי: לסעיף 2 - סילווה חובה ורכוש קיימות ההצעות הבאות:

הצעת הממשלה	-	35,000,000	ל"י	}	1
הצעת חרות					
(בתנאי שהסעיף ייקרא "סילווה חובה")	-	25,000,000	ל"י	}	3
הצעת הפרוגרסיבים	-	30,000,000	ל"י		
הצעת מ"ם	-	82,000,000	ל"י		

ה צ ב ע ה

הצעת מ"ם - נ פ ל ה

על יתר ההצעות לצביעו במהלך הדיון.

היו"ר י. גורי: לסעיף 3 - קרן התמורה קיימות ההצעות הבאות:

הצעת הממשלה	-	30,000,000	ל"י	}	1
הצעת חרות					
הצעת הציונים הכלליים	-	35,000,000	ל"י	}	3
הצעת הפרוגרסיבים	-	30,000,000	ל"י		
מ"ם לא הביאה הצעה לסעיף זה.					

ה צ ב ע ה

ההצעה להכניס סכום של 30,000,000 מיליון ל"י במעוף קרן התמורה - נ ת ק ב ל ה.

אד.

הצעת הממשלה להכניס 10 מיליון ל"י בסעיף רשות הפיתוח - נתקבלה.

הסת"גרות : לחברי-הכנסת לנדאו פורדר המציעים לטחוק סכום של 5,000,000 ל"י בסעיף תקבולים שונים.

היו"ר י. גורי: אנו עובדים להצבעה על הצעות ספ"ם לסעיפי ההכנסה.

ה צ ב ה

הצעת ספ"ם להכניס סכום של 30,000,000 ל"י בסעיף מסירת זהב - נ

הצעת ספ"ם להכניס סכום של 35,000,000 ל"י בסעיף גביית רווחי ית

הצעת ספ"ם להכניס 15,000,000 ל"י בסעיף הכנסות מפעלי הסדינה-נ

הצעת ספ"ם להעביר 17,000,000 ל"י מהתקציב הרגיל - נ פ ל ה

הצעת ספ"ם להכניס 6,000,000 ל"י מגביות והכנסות שונות-נ פ ל ה

היו"ר י. גורי: אנו עוד בחזור להצבעה סופית על סעיפי ההכנסה.

אנו עובדים לסעיפי ההוצאה.

י. פורדר: אני מציע להקטין את כל סעיפי ההוצאה בסכום של 11,500,000 ל"י (ג-10%) באופן פרופורציונלי בכל הסעיפים.

ה צ ב ה

הצעת חבר-הכנסת פורדר - נ פ ל ה

א. לנדאו: לסעיף 1 - חקלאות, אני מציע: "הלוואות לסוכנות היהודים על-ידי בנק לחקלאות - 5,000,000 ל"י. החורדה של מיליון ל"י תהיה על-חשבון: 720,000 ל"י החברה הקבלנית להכשרת קרקע ו- 572,000 ל"י מהרזרבה לתכנון חקלאי.

י. פורדר: אני מציע להקטין סעיף זה בלירה, בוסף להצעה להקטין ב-10%.

א. הרצאב: אני מציע להגדיל סעיף זה ב- 250,000 ל"י. סכום זה ישמש להקמת 2 יסוביה חדשים בנחשים באמצעותנו וכן להגדלת הסוכנים של הסעד הביננו. סכום זה להסוך סעיף להקמת חקטיים חדשים; שאני מציע להקטין ב-1/4 מיליון ל"י.

א. האוצר ל. גשכול: אני מוכן להסכים להגדלת הסעיף, אבל אני מודה בעובדה כי קיימת הפליה בהתייחסות החדשה. אני מוכן תמיד להרחיב סוכנים קיימים ולהכניס בהם מטפחות של עולים, וכן להקים יסובים בגושפקנא סלך.

(אחרי-כן רטמה סה).

ח. אריב:

בפעם הקודמת הצעתי כמה הצעות קונקרטיות שלא נחקבלו, ולאחר זמן לי כי מצטערים על כי לא שמו לב לתביעה שלנו. מרשימתו של רענן וייץ מסתבר כי במשך שלוש השנים האחרונות הוקמו, למרות המשא-ומתן, רק שתי מושבות של המעמד הבינוני, שחבריהם משתתפים כל אחד ב-4.000 לירות. נכון שאצל מר אשכול, בתור ראש מחלקת ההתיישבות, מצאתי אוזן קשבת לצורך הרב שבהרחבת המושבות הוותיקות, אולם מרשימתו של רענן וייץ על הישובים שיורחבו, לא נכללה גבעת עדה. (א. הרצפלד: גבעת עדה כלולה ברשימה.) יש גם שמקציבים לכך סכום מסויים ואחרי כן אין מוציאים אותן לפועל. הפעם רציתי להבטיח הקמת עוד שני ישובים שלנו מבין עולים מחוסרי אמצעים והרחבת התיישבות המעמד הבינוני. אין לי אפשרות להבטיח זאת בדרך אחרת מאשר כאן.

י. פורדר:

לפי דעתי עלינו לקבוע כאן רק את הסכום המוקצב באופן כולל למטרה זו, מבלי לקבוע את הפרוט. גם כאשר מקציבים סכום מסויים כתמיכה לעיריות, אין קובעים בתקציב כיצד הוא יופעל על ידי העיריה.

ש. דייך:

אני מציע להוסיף כאן סכום של מליון לירות, שיהיה מוקדש להקמת 10 נקודות ישוב חדשות, שתכלולנה את כל צורות ההתיישבות והזרמים. את הכיסוי לכך אני מציע לקחת מתוך הרוזבה שלדברי שר האוצר עלויה להישאר והפוש שבין ההכנסות לבין ההוצאות, או מתוך הסכומים הנוצרים לדעת הרצפלד, מתגבילים.

היו"ר י. גורי:

אנו עוסקים עדיין בסעיפי ההוצאה הראשונים של התקציב, והצעה להוספת סכומים גדולים במסגרת אותה הכנסה אפשר להציע רק חוץ ראית התקציב כולו.

י. אפרתי:

אני מציע להשאיר את הסעיף ב-6.000.000 ליע

א. הרצפלד:

צריך להיות ברור כי ליד שולחן שה אין חילוקי דעות ביחס לצורך של הרחבת ההתיישבות. אין עינו של מישהו צרה ביזה סוג התיישבות שהוא. במידה ותהיינה אי-אלו אפשרויות להרחבת ההתיישבות שלא הובאו כאן בחשבון, ייעשה ודאי ככל כדי להרחיבה עד כמה שיינתן.

א. ציזלינג:

ברצוני להעיר הערה על שורת סעיפים. הצעת התקציב שלנו גדולה יותר, משום שגם לגבי ההכנסות הצענו מסגרת רחבה יותר. בחלקה של ההתיישבות, המחולק אצלכם לשלושה סעיפים, מציעים אנו חמשה סעיפים, על ידי הוספת שני סעיפים: א. השלמת השיכון במשקים, בקיבוצים ובמושבים והקמת בתי ילדים בקיבוצים ובמושבים; ב. שיכון של ההתיישבים כקיבוצים שונים הוא במצב חמור מאד ומרחיק את האנשים מן ההתיישבות. ב. השקעות במשקים לצרכי קליטת נוער להכשרה בהתיישבות, עליית הנוער, הנחל וכו'. בעקבות הצעות אלו אנו מציעים להעמיד סעיף זה על 10.000.000 לירות.

היו"ר י. גורי:

אני מעמיד להצבעה את ההצעות השונות לסעיף הראשון בתקציב ההוצאה - חקלאות: הלוואות על ידי הסוכנות היהודית להקמת ישובים חקלאיים חדשים.

ה צ ב ע ו ת

הצעת י. פורדר להוסיף לירה אחת	-	נדחתה.
ח. אריב על 6.250.000 ל"י	-	נדחתה.
ח. לנדאו על 5.000.000 ל"י	-	נדחתה.
א. ציזלינג 10.000.000 ל"י	-	נדחתה.
האוצר על 6.000.000 לירות נחקבלה ללא התנגדות.		

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים לסעיף "בתים לעולים בהתיישבות
החדשה". הצעת האוצר היא על 3,300.000 ל"י.

ח. לנדאו:

אני מציע להעביר לסעיף זה גם את הסכומים
המיועדים לשיכון בהתיישבות, במסגרת
סעיף השיכון הכללי המגיע ל-15.700.000 לירות.

חלקה של ההתיישבות באותו סעיף הוא
2.400.000 לירות.

הוחלט להעמיד את הסכום המוקדש לבתיים לעולים
בהתיישבות החדשה, על 5.700.000 לירות.

ח. לנדאו:

בסעיף לא מפורט אם המדובר הוא על השקאות
או על הלוואות. (שר האוצר: אלה הלוואות
למתיישבים.) אם כך, הריני מציע כי נוסח הסעיף יהיה "הלוואות להקמת
בתים לעולים בהתיישבות החדשה, שהקמתם תבוצע על ידי מכרזים פומביים".
כך אני מציע להוסיף לורה לסכום הנוצק, באם הצעתי לניסוח שונה אינה
מספקת להקנות לי זכות הסתייגות לה: מקתה.

היו"ר י. גורי:

בהצעת התקציב אין מפורטים את האופן הצינור.
אם יש ברצונך לפרט זאת, עליך להגיש הצעה
מיוחדת בענין זה לכנסת או לוועדת הכספים.

ח. אריב:

אני מציע להגדיל את הסכום המוקדש לסעיף
זה ל-6.000.000 לירות. אני רוצה שהבתים
במושבים ייבנו בצורה משובחת יותר, על מנת שהעולים יפנו ברצון להתיישבות.

שר האוצר ל. אשכול:

אשר לענין המכרזים, הרי כל עבודת השיכון
נעשית במכרזים. (ח. לנדאו: אני מדגיש
"מכרזים פומביים".)

ביחס לטיב השיכונים, הרי למשפחות גדולות
יותר, בנות 4 או 5 נפשות, אנו בונים יחידה ורבע ולפעמים אף יחידה וחצי
או יחידה כפולה. כל חוספת קטנה מבחטאה בהוצאות רציניות מאד כאשר
מכפיליה אותה בעשרות אלפים.

היו"ר י. גורי:

אני מעמיד להצבעה את ההצעות השונות לסעיף
זה:

ה צ ב ע ו ת

הצעת ח. אריב על 6.000.000 ל"י - נדחתה.
" ח. לנדאו להוסיף לורה אחת - נדחתה.
נחקבלה הצעת האוצר להעמיד את הסעיף על 5.700.000 לירות.

א. ציזלינג:

לאחר הסעיף של הקמת בתים לעולים בהתיישבות
החדשה אני מציע להוסיף שני סעיפים:
א. השלמת שיכון במשקים הקבוציים ובמושבים והקמת בתי ילדים בקיבוצים
ובקבוצות - 3.000.000 לירות; ב. השקעות במשקים לצרכי קליטת נוער
להכשרה בהתיישבות וכו' - 3.500.000 לירות.

ה צ ב ע ו ת

שתי הצעותיו הנ"ל של א. ציזלינג נדחו.

ציזלינג:

בחור הצעיר אלטרנטיבית אני מציע
מחיר הסכום של 5.700.000 לירות שאושר
לשתיים לטובת הסעיף הראשון שבהצעתתי 1.500.000 לירות ולמען הסעיף
השני 1.200.000 לירות - ס"ה 2.700.000 לירות.

ל. גורי:

אנו עוברים לסעיף 3 - הלוואות להקמת
משקים חדשים: 1.500.000 לירות.

ח. לנדאו:

אני מציע למחוק את הסעיף.

ח. אריב:

אני מציע להפחית את הסכום ב-250.000 לירות
ולהעמידו על 1.250.000 לירות.

ה. צ. ב. ע. ו. ת.

הצעת ח. לנדאו למחוק את הסעיף - נדחתה.
הצעת ח. אריב להעמידו על 1.250.000 לירות - נדחתה.
הצעת האוצר על 1.500.000 לירות נתקבלה.

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים לסעיף 4: מפעלי השקאה
אזוריים - 8.700.000 לירות.

אפרתי:

אני מציע להעמיד סעיף זה על 7.100.000 לירות
ולהעביר 1.600.000 לירות לסעיף "מפעלי
השקאה מקומיים" ולהעמידו על ידי כך על 3.300.000 לירות.

ח. אריב:

פרט לסכום המוקצב למפעלי השקאה אזוריים
הניתן לחברת "מקורות" בצורת רכישה
מניות, אני מציע כי שאר הסכומים המיועדים למפעלי השקאה מקומיים ולמתקני
השקאה להגברת הייצור, יינתנו לבנק החקלאי בצורת מניות, והוא יתן את ההלוואות
יזנית אני מציע כי יפורט כאן לאלו מפעלי השקאה אזוריים הכוונה. אני מתכוון
לפרוט שנמסר על ידי מר הפיר.

י. רונת:

אני מציע להקציב למפעלי השקאה אזוריים
7.100.000 לירות, למפעלי השקאה מקומיים
2.500.000 לירות ואת הנותר להקציב למטרה אחרת. כן אני רוצה לשאול
את במפעלי השקאה המקומיים נכלל גם מפעל המים של עיריית תל-אביב.

ח. לנדאו:

אני מציע להקציב 7.100.000 לירות למניות
בחברת "מקורות" שיבטיחו זכות הכרעה
לממשלה. מלבד זאת אני מציע לאחד את ההפרט שנותר בטעיה זה עם הסכום של
1.700.000 המוקצב למפעלי השקאה מקומיים ועם הסכום של 1.300.000 לירות
המוקצב למתקני השקאה להגברת הייצור; על ידי כך יתקבל סכום של 4.600.000
לירות המבוצע על ידי משרד החקלאות.

י. אפרתי:

אין אנו מתנגדים להצעה לאחד את שלושת
הסעיפים הללו לסעיף אחד של 4.600.000 לירות.

א. ציזלינג:

אנו מציעים להקציב למפעלי השקאה אזוריים,
על ידי מניות ב"מקורות" - 10.000.000
לירות; למפעלי השקאה גושניים ומקומיים - 6.000.000 לירות; למתקני השקאה
במשקים להגברת הייצור - 2.300.000 לירות.

שר האוצר ל. אשכול:

ביחס להצעתו של חבר הכנסת אריב על
מסירת הסכומים המוקדשים להלוואות לביצוע

של הבנק לחקלאות, שהבנק איננו המחליט כיצד לבצע הלוואות כאלו; הוא עושה
זאת לפי הוראותיו של משרד החקלאות.

ה צ ב ע ו ת

הצעותיו של א. ציזלינג	- נדחו
הצעותיו של ח. לנדאו	- נדחו
הצעותיו של ח. אריב	- נדחו
הצעותיו של י. רוקח	- נדחו.

הוחלט לנסח את סעיף 4: מפעלי השקאה על ידי "מקורות" - 7.100.000 ל"י;
מפעלי השקאה אזוריים שלא על ידי "מקורות", מפעלי השקאה
מקומיים ומתקני השקאה להגברת הייצור - 4.600.000 לירות.

(אחרי כן רשמה ר.ל.)

(לפני כן רשפה שה)

ישיבת ועדת הכספים
27.8.52 (בערב).
תקציב משרד החקלאות.

לחברת תיכנון הטיס לישראל מוקצב סכום
של 400,000 ל"י.

היו"ר י. גורדי:

ההצעה נתקבלה

לתיכנון מפעלי השקאה ארציים מוצע סכום
של 300,000 ל"י.

היו"ר י. גורדי:

ההצעה נתקבלה.

צאצאָ בּסעײַף בּנק ישׂראל לחקלאות והלוואות
חקלאיות על-ידי בנקים מוצע סכום של 3 מיליון ל"י.

י. אפרתי:
אני מציע לבנק ישראל לחקלאות להקציב
2 מיליון ל"י, ולהלוואות חקלאיות - 1,5
מיליון ל"י. את חצי מיליון הל"י אני מציע להעביר לכאן אצ מהסעיף הבא,
ולהשאיר את הסעיף הבא על 1,2 מיליון ל"י.

י. פרורי:
אני מציע להקציב 2 מיליון ל"י לבנק לחקלאות
ומליצן ל"י להלוואות חקלאיות ע"י בנקים.
אם תתקבל הצעה אפרתי בדבר העברת חצי מיליון ל"י מן הסעיף הבא, אציע
שלבנק לחקלאות יהיו 2,5 מיליון ל"י.

א. ציזלינג:
אם ההצעה שהצענו במסגרת הצעת התקציב שלנו תידחה,
אציע הצעה אל שרנושיבית: שהסכום של 1,5 מיליון
ל"י יתחלק לשניים: מיליון ע"י בנקים וחצי מיליון על-ידי קרנות הארגונים
ההתיישבותיים..

ח. אריאב:
אני מסכים לפירוט של 2 מיליון ל"י לבנק לחקלאות,
אבל לכתוב כי זה כולל אוצר למשכנתאות ואוצר
לחקלאות עברית.

היו"ר י. גורדי:
במקרה שתתקבל הצעה אריאב, אציע להוסיף: וקרנות
לארגונים התיישבותיים. אינני יודע אם תהיה הסכמה
מצד האוצר להצעה אריאב.

שר האוצר ל. טשכנלי: אין הסכמה.

היו"ר י. גורדי:
אעמיד להצבעה את הצעותיו של ציזלינג: לבנק ישראל
לחקלאות 10 מיליון ל"י; הלוואות לחקלאות במסעדות
בנקים - 5 מיליון ל"י; פקדונות בקרנות הארגונים ההתיישבותיים - 2 מיליון ל"י.
בוהלש: לדחות את הצעותיו של א. ציזלינג.

היו"ר י. גורדי:
אני מבין שאין התנגדות מצד שר אריאב שבטקום להכנס
את הצעתו בחוק, יידעם בפרוטוקול שיסלים להיות
כלולים בסעיף זה גם אוצר ההתיישבות וכו'.
ח. אריאב: אני מקבל זאת.

היו"ר י. בורדי:
אעמיד להצבעה את הצעתו האלטרנטיבית של
ציזלינג, לחלק את ה-1,5 מליון ל"י (מתוך
ה-3,5 מליון ל"י) לשני חלקים: מליון ל"י על-ידי בנקים, וחצי מליון
ל"י על-ידי קרנות של ארגוני ההתיישבות.

הנחלט: לדחות את ההצעה.

לקבל את הצעת י. אפרתי להעביר לסעיף זה מן הסעיף
הבא חצי מליון ל"י (הסעיף הבא יישאר בסכום של 1,2
מליון ל"י), ולחלק זאת לפי הצעתו.

הסתייגות לח. לינדאו: להשאיר את הסעיף הבא אח"כ
באותו סכום: 1,6 מליון ל"י, ואת הסעיף הנדון בגובה
של 3 מליון ל"י.

הישיבה ננעלה בשעה 12.30.